

Forumi i Politikave të Integritimit monitoron nga afër procesin e integritimit në Bashkimin Evropian dhe institucionet e përfshira në të, duke u përqendruar kryesisht në koordinimin ndërinstytucional ndërmjet njësive dhe dokumenteve dhe raporteve të tyre ligjore. Treguesit e monitorimit dhe rregullat metodologjike përfshijnë aktet normative dhe/ose legjislativë të miratuara; aktivitetet e kryera (numri i takimeve, plan-veprimeve, raportet, strategjitë për të adresuar mangësitë e identifikuara nga raporti i KE, etj.); fazën e zhvillimit paraprakisht të instrumenteve; si dhe shqyrtimin institucional dhe publik të rezultateve të arritura.

PROGRAMI I REFORMËS EKONOMIKE: QASJE KRAHASUESE MIDIS SHQIPËRISË DHE MAQEDONISË SË VERIUT

EU Policy Hub

ÇFARË ËSHTË PROGRAMI I REFORMËS EKONOMIKE?

Vendet kandidatë të BE-së dhe kandidatët e potencialë përgatisin që prej vitit 2015, Programet e Reformës Ekonomike (ERP) të cilat janë një version i zgjeruar i ish Programeve Ekonomike të Para-anëtarësimit, për vendet kandidatë. ERP-të përgatisin vendet e zgjerimit për pjesëmarrjen e tyre në procedurat e koordinimit të politikave ekonomike të BE-së. Përmbushja e kriterëve ekonomike është një kërkesë kryesore për anëtarësimin në BE siç përcaktohet në kriteret e Kopenhagës. Ekzistenca e një ekonomie funksionale të tregut që ka aftësinë t'i rezistojë presionit konkurrues brenda tregut të vetëm të BE-së është thelbësore.

Programet e Reformës Ekonomike dhe paraardhësit e tyre për më shumë se dy dekada kanë qenë dokumentet kryesore të prodhuara nga vendet kandidatë të BE-së dhe kandidatët e potencialë mbi baza vjetore, për dialogun e tyre makroekonomik me Bashkimin Evropian.

*"Ata gjithashtu luajnë një rol kryesor në përmirësimin e planifikimit të politikave ekonomike dhe drejtimin e reformave për të ruajtur stabilitetin makroekonomik, forcojnë konkurrencën dhe përmirësojnë kushtet për rritje gjithëpërfshirëse dhe krijimin e vendeve të punës përmes reformave strukturore."*¹

Reformat strukturore janë thelbësore për gjashtë ekonomitë e Evropës Juglindore (EJL) - Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Maqedonia e Veriut, Kosova*, Mali i Zi dhe Serbia - në kalimin e tyre për t'u bërë ekonomi tregu plotësisht funksionale. Ato janë gjithashtu një parakusht i domosdoshëm për anëtarësimin në Bashkimin Evropian. Shërbejnë si udhëzues për qeveritë për priorizimin dhe zbatimin e reformave të nevojshme ekonomike.² Agjenda strukturore përfshin reformat për të rritur konkurrencën dhe për të përmirësuar kushtet për zhvillim dhe krijim të vendeve të punës në fushat e mëposhtme.

Që prej vitit 2015, janë bërë disa ndryshime në agjendën e reformave dhe

¹ European Commission (2019) *Economic Reform Programmes Western Balkans And Turkey*, [Fact Sheets](#)

² OECD (2018) [Monitoring Tool for tracking progress of Reform Implementation](#)

prioriteteve strukturore. Ndryshimi i parë është në numrin e fushave prioritare të përfshira në ERP. Në vitin 2015 janë prezantuar 4 fusha strukturore me përparësi që orientojnë dhe reformat strukturore të ERP. Në vitin 2016, u shtuan 3 fusha prioritare. Në 2017 dhe 2018 janë

prezantuar edhe 2 fusha të tjera: Punësimi dhe Tregjet e Punës dhe Përfshirja Sociale, Ulja e Varfërisë dhe Mundësi të Barabarta. Ndërsa në vitin 2018 është tërhequr nga agenda e fusha e Menaxhimit të Financave Publike dhe ERP dhe aktualisht ERP është e përbërë nga 8 fusha prioritare.

Tabela 1: Fushat prioritare të reformave strukturore ndër vite

STRUCTURAL REFORM PRIORITIES					
2015	2016	2017	2018	2019	2020
1 Tregjet e produkteve dhe mjedisi i biznesit.	Menaxhimi Financiar Publik	Menaxhimi Financiar Publik	Menaxhimi Financiar Publik		
2 Stabiliteti Financiar	Infrastruktura	Energjia, transporti dhe tregjet e telekomunikacionit	Energjia, transporti dhe tregjet e telekomunikacionit.	Energjia dhe reforma e tregut të transportit	Energjia dhe reforma e tregut të transportit
3 Tregu punës	Zhvillimet e sektorit	Zhvillimet e sektorit	Zhvillimet e sektorit	Zhvillimet sektoriale	Bujqësi, industri dhe shërbime
4 Reformat e financës publike.	Mjedisi i biznesit, qeverisja e korporatave, dhe reduktimi i ekonomisë informale.	Mjedisi i biznesit, qeverisja e korporatave, dhe reduktimi i ekonomisë informale.	Mjedisi i biznesit, qeverisja e korporatave, dhe reduktimi i ekonomisë informale.	Mjedisi i biznesit, qeverisja e korporatave, dhe reduktimi i ekonomisë informale.	Mjedisi i biznesit, qeverisja e korporatave, dhe reduktimi i ekonomisë informale.
5	Absorbimi teknologjik dhe inovacioni.	Kërkim dhe inovacion	Kërkim dhe inovacion	Kërkim, zhvillim dhe inovacion dhe ekonomi digjitale	Kërkim, zhvillim dhe inovacion dhe ekonomi digjitale
6	Integrimi i tregut	Tregu i jashtëm dhe lehtësira e investimeve	Tregu i jashtëm dhe lehtësira e investimeve	Reformat e lidhura me tregun	Reformat e lidhura me tregun
7	Përfshirja Sociale, lufta ndaj varfërisë dhe promovimi i mundësive të barabarta.	Arsim dhe aftësi	Arsim dhe aftësi	Arsim dhe aftësi	Arsim dhe aftësi
8		Punësim dhe tregjet e punës	Punësim dhe tregjet e punës	Punësim dhe tregjet e punës	Punësim dhe tregjet e punës
9		Përfshirja sociale, reduktimi i varfërisë dhe mundësitë barabarta.	Përfshirja sociale, reduktimi i varfërisë dhe mundësitë barabarta.	Mbrojtje sociale dhe gjithëpërfshirje	Mbrojtje sociale dhe gjithëpërfshirje

Shënim: analizë e autorit

ERP përfshin periudhë tre vjeçare të planifikimit dhe jo më shumë se 20 reforma strukturore. Aktualisht është në implementim ERP 2019-2021 ndërsa ERP 2020-2022 është në proces hartimi dhe pritet të miratohet deri në fund të vitit. Pasi miratohet nga qeveritë përkatëse, dokumenti i përcillet Komisionit Evropian jo më vonë se 31 janar. Duke iu referuar

Udhëzimit të ERP 2019, aktivitetet e përfshira duhet të jenë të njëjta me ato të mëparshme nëse reformat strukturore mbeten të njëjta, duke marrë parasysh edhe vlerësimin e Komisionit për masat në vlerësimet ERP të një viti më parë. *Një pikë tjetër e rëndësishme, përparësitë e reformës strukturore duhet të jenë në përputhje me dokumentet kryesore të*

zhvilluara në marrëdhëniet bilaterale me Komisionin Evropian dhe me strategjitë dhe objektivat kombëtare dhe rajonale, duke mbajtur parasysh që sigurimi i konkurrencës së lirë dhe rritja ekonomike gjithëpërfshirëse është objektivi i përgjithshëm i reformave strukturore të përfshira në ERP.³

Për shkak të rëndësisë së dokumentit ERP, përgatitja duhet të koordinohet dhe të miratohet në nivelin e lartë politik. Në Shqipëri, hartimi i ERP koordinohet përmes Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë. Këtë vit vëmendje e veçantë i është kushtuar procesit të përgatitjes së ERP duke e rregulluar atë me Urdhrin e Kryeministrit nr. 107, datë 6.8.2019 "Për krijimin e grupit ndërministror dhe sekretariatit teknik ndërministror për koordinimin, përgatitjen dhe hartimin e Programit të Reformës Ekonomike (ERP) të Shqipërisë". Ky urdhër ngarkon Ministrin e Financave dhe Ekonomisë me përgjegjësinë e koordinatorit kombëtar brenda qeverisë i cili do të drejtojë procesin dhe do të sigurojë një konsensus të gjerë. Gjithashtu, përveç kësaj, koordinatorët ERP (grupi ndërministror) kërkohet të emërohen brenda secilës Ministri përkatëse të linjës dhe anëtarëve të grupit teknik që do të siguronin pronësi të gjerë të ushtrimit.

Siç përshkruhet në Udhëzimin e ERP 2020-2022 është thelbësore që të përfshihen dhe konsultohen palët e tjera të interesit, siç janë komuniteti i biznesit, partnerët socialë dhe shoqëria civile, si dhe parlamenti kombëtar dhe autoritetet rajonale dhe lokale në mënyrë për një mbështetje sa më të gjerë dhe përfshirëse. Konsultim publik për draftin e dokumentit

duhet të fillohet jo më vonë se 22 nëntor 2019 në mënyrë që sigurohet kohë e mjaftueshme për të përfshirë komentet e aktorëve në dokument.⁴

Gjatë viteve të fundit është forcuar dukshëm korniza metodologjike për kapitullin e reformës strukturore të ERP-ve. Udhëzimi i Komisionit Evropian për ERP tani ofron shpjegime shumë më të qarta për përcaktimin e reformave strukturore, fushat e reformës strukturore dhe masat prioritare të reformës strukturore.⁵ Programi rajonal i OECD SEE është i mandatuar për të ofruar këshillim politik dhe zhvillim të kapaciteteve të qeverive të SEE në procesin e përgatitjes dhe koordinimit të ERP për të 1) analizuar kufizimet kryesore për rritjen ekonomike dhe konkurrencën; 2) identifikuar reformat strukturore prioritare; dhe 3) monitoruar progresin në zbatimin e ERP.⁶

Para vitit 2018, udhëzuesit metodologjikë të Komisionit Evropian për ERP-të nuk ofronin shpjegime të mjaftueshme mbi matjen e implikimit fiskal të reformave strukturore. Fokusi i ERP-ve në reformat strukturore dhe rrjedhimisht mbi kostot e tyre, ose implikimet më fiskale, është rritur që nga kriza financiare në vitin 2008.⁷ Komisioni Evropian ka ofruar asistencë përmes ndihmës teknike (TA) të Qendrës së Ekselencës në Financë (CEF) dhe misioneve të mundshme TAIEX, për Ballkanin Perëndimor dhe Turqinë në përgatitjen e ERP 2020-2022. Të gjitha masat e reformës të përfshira në ERP duhet të përfshijnë detaje në lidhje me koston dhe financimin dhe të pasqyrohen plotësisht në kornizën fiskale. Një lidhje e fortë midis skenarit makroekonomik dhe fiskal dhe axhendës së reformës

³ European Commission (2019) [Guidance for the Economic Reform Programmes 2020-2022 of the Western Balkans and Turkey](#).

⁴ *Ibid*

⁵ Center of Excellence in Finance, (2019) [Costing Guidance](#).

⁶ OECD (2018) [Monitoring Tool for tracking progress of Reform Implementation](#).

⁷ Center of Excellence in Finance, (2019) [Costing Guidance](#)

strukturore është thelbësore për gjithëpërfshirjen, koherencën, efektivitetin dhe besueshmërinë e programit.⁸

RISITË E ERP 2020-2022

ERP 2020-2020 do të përfshijë sërish tetë fusha tematike. Fusha tematike e axhendës strukturore e quajtur "*Zhvillimi sektorial*" është riemëruar "*Bujqësi, industri dhe shërbime*", ndërsa funksioni do të jetë i njëjtë. Ky nënseksion adreson politikat publike që ndikojnë drejtpërdrejt në konkurrencën e një sektori, duke përfshirë strategjitë e zhvillimit në secilin prej tre sektorëve të ekonomisë (bujqësia, industria / prodhimi dhe shërbimet).

Nënseksioni "*Treguesit kryesorë të performancës*" është riemëruar "*Treguesit e rezultateve*" duke specifikuar numrin e treguesve, i cili nuk duhet të jetë më shumë se 2-3 për secilën masë të reformës. Gjithashtu është prezantuar formati specifik për të kompletuar

informacionin mbi të cilin do të bazohet monitorimi dhe vlerësimi i masës: baza fillestare, targeti i ndërmjetëm dhe targeti final. Gjithashtu një nën-sektor i ri "*Ndikimi në mjedis*" në të cilin do të vlerësohet ndikimi i pritshëm i masës në mjedis në një afat të shkurtër, të mesëm dhe / ose të gjatë, kur është e aplikueshme.

Informacioni mbi vlerësimin e rrezikut gjithashtu është ridizenjuar duke siguruar informacion mbi probabilitetin e rrezikut për t'u përballur dhe masat e planifikuara për të zbutur probabilitetin e hasjes së rrezikut.

Ekzistojnë disa tipare të rëndësishme konceptuale në të cilat qasja 'e re' e Udhëzimit të Komisionit Evropian për ERP-të mbi kostot e masave të reformave strukturore dhe financimit të tyre. Karakteristikat kryesore të kësaj qasjeje 'të re' të artikuluar në Udhëzimin e Kostos janë:

- Fokus vërtet në kostot e masave të reformave strukturore. Të ardhurat e financave publike adresohen vetëm në mënyrë sporadike në udhëzimin e ri;
- Fokus vërtet në kostot shtesë të masave të reformave strukturore, në ndryshim me udhëzimet para vitit 2018, ku nuk ishte e qartë se cilat kosto të masave të reformës strukturore duhet të llogariteshin;
- Fokus në efektet fiskale direkte, vetëm të masave të reformës strukturore në ndryshim udhëzimet para-2018 në të cilat ishte e paqartë se çfarë lloj efektesh duhet të llogariteshin;
- Klasifikimi i kostove të masave të reformave strukturore;
- Klasifikimi burimeve për financimin e masave të reformave strukturore në një tabelë ku përshkruhen burimet e financimit, në ndryshim me udhëzimet para vitit 2018, ku financimi i masave të reformave strukturore u adresua më pak.⁹

Shqipëria vs Maqedonia e Veriut

Të dy vendet adresojnë reforma të ndryshme sipas tetë fushave prioritare.

Shqipëria adreson 20 masa të reformës dhe Maqedonia e Veriut 18 masa.

⁸ European Commission (2019) [Economic Reform Programmes 2020-2022 of the Western Balkans and Turkey Guidance Note](#).

⁹ Center of Excellence in Finance, (2019) [Costing Guidance](#).

Tabela 2: Masat e reformës në Shqipëri 2019-2021

Masa 1: Liberalizimi i mëtejshëm i tregut të energjisë
Masa 2: Diversifikimi i burimeve të energjisë përmes promovimit të prodhimit dhe konsumit të energjisë nga rinovueshëm
Masa 3: Rehabilitimi dhe ndërtimi i segmentit hekurudhor Durrës-Tirana
Masa 4: Konsolidim dhe defragmentimi i tokës bujqësore
Masa 5: Reforma në sektorin e ujit dhe trajtimi i ujërave të zeza
Masa 6: Reforma e tatimit të pronës dhe krijimi i një kadastrë fiskal
Masa 7: Reduktimi i barrierave rregullatore për biznesin
Masa 8: Reduktimi i burokracisë dhe rritja e efikasitetit të institucioneve që ofrojnë shërbime për qytetarët dhe sipërmarrësit
Masa 9: Zbatimi efektiv i planit kombëtar për të ulur kreditë e këqija në sistemin bankar
Masa 10: Mundësimi i një regjimi ligjor, transparent dhe të unifikuar të investimeve në vend
Masa 11: Përmirësimi i kapacitetit institucional të sistemit të kërkimit dhe inovacionit Reforma
Masa 12: Zhvillimi i infrastrukturës broadband për ekonominë dixhitale
Masa 13: Lehtësimi i tregtisë dhe arritja e një sinergjie më të madhe në zbatimin e masave të lehtësimit të tregtisë kombëtare dhe MAP REA
Masa 14: Përfundimi i reformës kurrikulare parauniversitare, trainimi dhe punësimi i mësuesve
Masa 15: Arsimi gjithëpërfshirës
Masa 16: Zgjerimi i adoptimit të aftësive dixhitale në shkolla
Masa 17: Modernizimi i financimit të sistemit arsimor parashkollor
Masa 18: Përmirësimi i cilësisë dhe mbulimit të AFP-së duke siguruar lidhje me tregun e punës
Masa 19: Modernizimi i shërbimeve publike të punësimit, rritja e punësimit të grave, të rinjve dhe njerëzve të kategorive vulnerabël
Masa 20: Forcimi i mbrojtjes sociale dhe masat e përfshirjes sociale

Tabela 3: Masat e reformës në Maqedoninë e Veriut 2019-2021

Masa 1: Rritja e konkurrencës në tregun e energjisë elektrike
Masa 2: Promovimi i burimeve të energjisë së rinovueshme dhe përmirësimi i efikasitetit të energjisë
Masa 3: Lehtësimi i vendkalimit ndërkufitar Maqedoni-Serbi
Masa 4: Zbatimi i një sistemi inteligjent transporti
Masa 5: Përmirësimi i sistemit të ujitjes
Masa 6: Konsolidimi dhe defragmentimi i tokës bujqësore
Matni 7 Kooperativa bujqësore
Masa 8: Mbështetja financiare e investimeve
Masa 9: Ndihma financiare për ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme
Masa 10: Rritja e konkurrencës në sektorin e turizmit dhe mikpritjes
Masa 11: Harmonizimi i kornizës ligjore të prokurimit publik me Acquis
Masa 12: Zhvillimi i një Portali Kombëtar të Shërbimeve E
Masa 13: Ulja e ekonomisë informale
Masa 14: Përmirësimi i Infrastrukturës dhe qasja në Financë për Kërkime, Zhvillim dhe Inovacion
Masa 15: Lehtësimi i tregtisë
Masa 16: Zhvillimi i mëtejshëm i sistemit të kualifikimit
Masa 17: Garancia e rinisë
Masa 18: Përmirësimi i përfitimeve financiare në fushën e mbrojtjes sociale

Në Raportet vjetore të Vlerësimit nga Komisioni për Shqipërinë dhe Maqedoninë e Veriut vlerësohet fakti që ERP 2019-2022 u dorëzua me kohë nga të dy vendet. Për më tepër, për Maqedoninë e Veriut gjithashtu cilësohet përmirësimi i treguar në diagnostifikimin analitik të reformave por me rezervën se ka nevojë për rritje të mëtejshme të kapaciteteve për hartimin e reformave strukturore dhe zbatimin e tyre.¹⁰ Për Shqipërinë, theksohet vetëm *nevoja për të forcuar kapacitetet administrative, përfshirë burimet e duhura njerëzore, për hartimin dhe koordinimin e politikës ekonomike dhe monitorimin e*

¹⁰ European Commission (2019) [North Macedonia Report 2019](#).

zbatimit dhe ndikimit të reformave strukturore në konsultim me aktorët lokalë.¹¹

Në vlerësimet e 2019 për të dy vendet, janë identifikuar sfidat kryesore strukturore për të rritur konkurrencën dhe zhvillimin ekonomik gjithëpërfshirës. Sfida të ndryshme janë identifikuar për të dy vendet. Sipas raportit, Shqipëria përjeton disa dobësi strukturore në shumë sektorë, megjithëatë, sfidat kryesore në drejtim të rritjes së konkurrencës dhe rritjes afatgjatë dhe gjithëpërfshirëse janë:

1. përmirësimi i rëndësisë së tregut të punës, cilësia dhe shënjestrimi i politikave aktive të punësimit, duke përfshirë aftësimin e të rriturve dhe AFP-në;
2. identifikimi i potencialeve për kursimin e energjisë dhe energji të rinovueshme kursimit dhe liberalizimi i plotë i tregut të energjisë;
3. sigurimi i zhvillimit të qëndrueshëm të sektorit të turizmit.¹²

Referuar Vlerësimit të Maqedonisë së Veriut, 2019, tre janë sfidat kryesore strukturore, të cilat ndikojnë në përgjithësi konkurrencën:

1. adresimi i papunësisë së të rinjve;
2. integrimi i kompanive vendase në nivele globale;
3. formalizimi i ekonomisë.¹³

Sa i përket progresit të arritur në masat e reformës strukturore 2018, të dy vendet janë vlerësuar me një notë mesatare prej 3.4 nga 5. Në raportin e vlerësimit për Shqipërinë është përshkruar progres miks në zbatimin e masave. Gjithashtu, *'raportimi për aktivitetet e zbatuara është i mirë, por i pabarabartë, me disa masa të pa mbuluara. Për disa aktivitete, rezultati i dhënë është i lartë, por në përgjithësi*

informacioni i dhënë paraqet një përshkrim adekuat të nivelit të zbatimit '. Lidhur me Maqedoninë e Veriut theksohet gjithashtu se është bërë përparim relativisht i mirë në zbatimin e masave në vitin 2018. *'Raportet e aktivitetit ofrojnë një përshkrim mjaft të saktë të nivelit të zbatimit, megjithëse rezultati është tepër optimist për disa aktivitete.'* Në të dy vendet janë identifikuar masa ku zbatimi është më i fortë dhe më i dobët.

Për sa i përket përputhjes me kërkesat e programit, Maqedonia e Veriut mund të konsiderohet si më përparimtare se Shqipëria. Struktura e ERP vlerësohet si pjesërisht në përputhje me udhëzuesin e Komisionit.

Koordinimi ndërministror për Shqipërinë, theksohet se u prek nga dobësitë institucionale për shkak të ristrukturimit të qeverisë në 2017. Në këtë drejtim, niveli i zotimit në ministrinë përgjegjëse ndryshoi në ushtrimin e hartimit. Ndërsa për Maqedoninë e Veriut në raport përmendet përfshirja e grupeve të institucioneve në përgatitjen e ERP.

Një çështje tjetër ku Shqipëria mund të konsiderohet më pak përparuese se Maqedonia e Veriut lidhet me konsultimin e ERP me aktorët e interesuar. Sipas raportit të Vlerësimit të Shqipërisë, drafti i ERP 2019-2021 u shpërnda për konsultim me organizatat ndërkombëtare dhe partnerët ndërkombëtare, misionet diplomatike në Shqipëri, shoqatat e biznesit dhe dhomat e tregtisë, por nuk u diskutua veçmas me partnerët socialë.

Në Maqedoninë e Veriut është zhvilluar një konsultë më gjithëpërfshirëse. Draft ERP u publikua në faqen e internetit të Ministrisë së Financave për t'u dhënë palëve të interesuara dhe, partnerëve

¹¹ European Commission (2019) [Albania Report 2019](#).

¹² European Commission (2019), [Albania ERP Assessment](#).

¹³ European Commission (2019), [North Macedonia ERP Assessment](#).

socialë, mundësinë për të adresuar komente dhe rekomandime. Palët e interesuara u ftuan gjithashtu të dërgojnë kontribute me shkrim. Qeveria mbajti një konsultim publik shtesë në Shkup para se të hartonte draftin përfundimtar. Kontributet e mbledhura nga konsultimi janë përfshirë si një aneks i ERP. Ndërsa në rastin e Shqipërisë, ERP përfshin komentet me shkrim të dhëna nga palët e interesuara, por ato nuk pasqyrohen në vetë program.

Sa i përket seksioneve të reformave strukturore për Shqipërinë, ndryshojnë nga udhëzuesi dhe cilësia në prezantimin e masave, varion. Gjithashtu, analiza e sfidave të reformës strukturore nuk është gjithëpërfshirëse, dhe nganjëherë nuk është përditësuar nga viti i kaluar. Për Maqedoninë e Veriut, seksionet e reformave strukturore (4, 5 dhe 6) ndjekin gjerësisht udhëzuesin. Secila masë ka një përshkrim, i cili zakonisht përfshin afatin kohor vjetor, një vlerësim të buxhetit, ndikimin e pritshëm në konkurrencën dhe ndikimin e pritshëm në punësim. Sidoqoftë, analizat e ndikimeve në konkurrencë, punësim dhe gjini nuk janë të mjaftueshme pasi këta faktorë zakonisht nuk përcaktohen.

Për Shqipërinë është bërë përparim në sigurimin e informacionit mbi ndikimin buxhetor duke qenë më gjithëpërfshirës se viti i kaluar, megjithatë informacioni është i pjesshëm dhe duhet të plotësohet në vijim. Gjithashtu ka mungëse informacioni për zbatimin e udhëzuesit të politikave ndërsa në rastin e Maqedonisë së Veriut raportet mbi implementimin e udhëzuesit të politikave për ERP 2018-2020 dhe masave të reformave strukturore, konsiderohet i mjaftueshëm. Gjithsesi është theksuar se mungojnë detaje të

rëndësishme dhe ndonjëherë rezultati i zbatimit të reformës është mbivlerësuar.

PËRFUNDIME

ERP-të përgatisin vendet kandidatë apo potenciale për kandidatë për përfshirjen e tyre në të ardhmen në procedurat e koordinimit të politikave ekonomike të BE-së. Që nga viti 2015, disa ndryshime janë prezantuar në axhendën e reformave strukturore dhe prioriteteve. Shqipëria dhe Maqedonia e Veriut adresojnë çështje të ndryshme përmes tetë fushave prioritare të reformave strukturore dhe si rrjedhojë hasen me sfida të ndryshme lidhur me konkurrencën dhe rritjen gjithëpërfshirëse. Në këtë drejtim, për secilin vend janë identifikuar masat e reformës ku zbatimi është më i fortë dhe më i dobët.

Megjithëse Maqedonia Veriore tregon progres në krahasim me Shqipërinë në diagnostifikimin analitik të reformave strukturore të ERP, të dy vendet ende përballen me mungesën e kapacitetit të mjaftueshëm për hartimin e reformave strukturore dhe zbatimin e tyre. Gjithashtu, për sa i përket përputhjes me kërkesat e programit për 2018-2019, siç është përshembull konsultimi i palëve të interesit në procesin e hartimit të ERP, Maqedonia e Veriut konsiderohet më progresive se Shqipëria.

Përkundër dallimeve, progresi i përgjithshëm i arritur me masat e reformës strukturore të ERP 2018, të dy vendet janë vlerësuar me një rezultat mesatar prej 3.4 nga 5. Pavarësisht gjithçkaje, është e rëndësishme të theksohet se të dy vendet kanë treguar angazhim progresiv dhe përmirësim të mëtijshëm sa i përket procedurave të politikave ekonomike, thelbësore për Integrimin Evropian të të dy vendeve.